

Fővárosi Ítéltábla

20.Gf.40.376/2021/8-II.

A Fővárosi Ítéltábla az Olsavszky Ügyvédi Iroda (cím1, ügyintéző: dr. Olsavszky Péter ügyvéd) által képviselt felperes1 (cím2, fszt. 4/A.) I. rendű és felperes2 (cím2, fszt. 4/A.) II. rendű felpereseknek az Imre Ügyvédi Iroda (cím6., ügyintéző: dr. Imre András ügyvéd) által képviselt alperes1 (cím3) I. rendű, alperes2 (cím4), II. rendű és alperes3 (cím5) III. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. október 5-én kelt 32.G.40.590/2021/10-I. számú ítélete ellen a felperes 11. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy a felperesek 15 (tizenöt) napon belül és az alperesek részére kötelesek az elsőfokú perköltséget megfizetni.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 (tizenöt) napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 80.000 (nyolcvanezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, valamint külön felhívásra az államnak 2.500.000 (kétfélmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperesek keresetükben annak a megállapítását kérték, hogy az I. és II. rendű alperessel 2008. szeptember 30-án megkötött deviza alapú kölcsönszerződésük érvénytelen. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérték a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítását akként, hogy tartozásuk a III. rendű alperes felé 2019. július 20-án 37.813.442 forint.

[2] Keresetük jogalapjaként – egyebek mellett – a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) 209. § (1) bekezdésére és 209/A. § (2)

bekezdésére, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: r.Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjára hivatkoztak. Állították, hogy a szerződés megkötését megelőzően nem kaptak a jogszabályi előírásoknak és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) ítéletei által megfogalmazott követelményeknek megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról. A szerződés nem tartalmazza a kölcsön és a törlesztőrészletek összegét, és ezek kiszámítása sem lehetséges.

[3] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Állították, hogy minden követelménynek megfelelően feltárták az árfolyamkockázatot, ezért az arra vonatkozó szerződési feltételek világosak és érthetőek. A szerződés alapján mind a kölcsön, mind a törlesztőrészletek összege kiszámolható.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet, és kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az „alperesnek” 873.760 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 1.420.700 forint le nem rótt kereseti illetéket.

[5] Tényként állapította meg, hogy a felperesek 2008 augusztusában hitelkérelmet nyújtottak be az I. és II. rendű alpereshez azzal, hogy deviza alapú jelzáloghitelt szeretnének felvenni. A hitelkérelmi adatlapon rögzítették, hogy az igényelt hitel mellé árfolyamgaranciát nem igényelnek.

[6] Az adatlap 7. pontja tartalmazza a „Kockázatfeltáró nyilatkozat devizában nyilvántartott lakás- és jelzálog típusú hitelekhez kapcsolódóan” című tájékoztatást. Eszerint: „Alulírottak jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul vesszük, hogy az alperes1, illetve az alperes2 az általunk forintban igényelt, de devizában nyilvántartott lakás- és jelzálog típusú kölcsön összegét forintban folyósítja. A folyósított összeg a folyósítás napján érvényes, az alperes1 által alkalmazott deviza vételi árfolyamon kerül kiszámításra. [...] Tudomással bírunk arról, hogy a kölcsönszerződésben rögzített deviza árfolyama napról napra változik (euro esetén +/- 15%-os sávban, svájci frank és japán yen esetében pedig bármilyen irányban és bármilyen mértékben), ezért az esedékesség napján megfizetendő törlesztőrészlet forint összege előre nem megállapítható. Amennyiben a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul vesszük, hogy az igényelt kölcsön törlesztéséül szolgáló lakossági folyószámlán – a kölcsönszerződésben szereplő devizanem állandó változására figyelemmel – olyan forint összeget kell biztosítanunk, amelyből az alperes1 az esedékesség időpontjában le tudja vonni az aktuális törlesztőrészlet összegét. [...] Kijelentjük, hogy a fentiekre figyelemmel a devizában nyilvántartott kölcsön folyósítását úgy kérjük, hogy az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegét megértettük, a felmerülő kockázatot viseljük. Kijelentjük továbbá, hogy az alperes1 / alperes2-vel szemben az általa alkalmazott deviza vételi és eladási árfolyamok változásának kockázatából eredően igényt nem érvényesítünk.”.

[7] A felperesek mint adósok és zálogkötelezettek 2008. szeptember 30-án közjegyzői okirat száma1 számon közjegyzői okiratba foglalt, devizában nyilvántartott jelzálog típusú kölcsönszerződést kötöttek az I. és a II. rendű alperessel.

[8] A szerződés I. pontjában a hitelező kötelezettséget vállalt arra, hogy a közjegyzői okiratban meghatározott összegben és feltételekkel az adósok mint egyetemleges jogosultak részére svájci frankban nyilvántartott jelzáloghitelt nyújt. Az adósok tudomásul vették, hogy a kölcsön, annak ügyleti kamata és kezelési költsége, valamint a késedelmi kamat és az egyéb költségek a folyósítást követően devizában kerülnek megállapításra. Az I.1. pont értelmében a kölcsön összege 20.805.000 forint, melynek devizában való megállapítása a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott deviza vételi árfolyamon történik, melyről az adósokat a hitelező a folyósítási értesítő megküldésével tájékoztatja. A közjegyzői okirat aláírásakor az induló teljes hiteldíj mutató (THM) 6,98%, az ügyleti kamat évi 5,2%, a kezelési költség 0% volt. A hiteldíj a 6. törlesztőrészlet esedékességének napjáig állandó, ezt követően változó mértékű volt, melyet a hitelező a kölcsönszerződés fennállása alatt jogosult volt egyoldalúan megváltoztatni (II.3. pont).

[9] A felek a kölcsön futamidejét 25 évben, a törlesztőrészletek számát 300-ban határozták meg. A hitelező az adósok részére a tőketörlesztésre a futamidő első 100 hónapjára haladékot, türelmi időt biztosított, mely időtartam alatt az adósok csak a hiteldíjat (kamatt, kezelési költség) kötelesek megfizetni. A türelmi idő lejártát követően a hátralévő futamidő alatt egyenletes törlesztéssel kellett teljesíteniük (III.2. pont). A közjegyzői okirat rögzítette, hogy az aláírásának napján a törlesztőrészlet összege a bank által 2008. szeptember 30-án alkalmazott deviza eladási árfolyamon 579 svájci frank.

[10] A szerződés V.4. pontja értelmében az adósok és a zálogkötelezettek a szerződés aláírásával tudomásul vették, hogy a forint/deviza árfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata. Az adósok és a zálogkötelezettek kijelentették, hogy tudomásuk van arról, hogy a szerződés futamideje alatt a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott forint/deviza árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul vették, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. Az adósok kijelentették továbbá, hogy az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét gondos megfontolás tárgyává tették, és fizetőképességüknek megfelelően mérlegelték.

[11] A szerződő felek 2009. július 24-én módosították a kölcsönszerződést. Az I. és II. rendű alperes 2012. december 14-én felmondta a szerződést, majd követelésüket a III. rendű alperesre engedményezték.

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában rögzítette, hogy a felperesek az I. és II. rendű alperesekkel az r.Ptk. 523. §-a és 685. § d) és e) pontja szerinti fogyasztói bankkölcsönszerződést kötöttek.

[13] A szerződés V.4. pontjának tisztességtelenségét a 2/2014. és a 6/2013. Polgári jogegységi határozat által meghatározott szempontok alapján kellett megítélni. A feltételből kitűnik az árfolyamváltozás lehetősége, az, hogy a törlesztőrészek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet, és az is, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben a fogyasztó viseli. Ekként a felperesek nem juthattak arra a következtetésre, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy korlátozott lenne. Sem a jogegységi határozatok, sem az EUB döntései nem írják elő, hogy a hitelezőnek az árfolyamváltozás lehetséges okairól, azok közgazdasági hátteréről kellene tájékoztatnia a fogyasztókat, laikusok számára ez éppen csökkentené a feltétel érthetőségét. Nem volt kötelező külön tájékoztatni a felpereseket a devizakamatok változásának lehetőségéről sem.

[14] A kölcsönkérelem 7. pontja is tartalmazza az árfolyamkockázat feltárását, az okiratot a felperesek nem vitásan aláírták. Ugyanakkor önmagában a szerződés V.4. pontja alapján is felismerhető volt az átlagos fogyasztó számára az árfolyamkockázat fennállta és korlátlan mértéke. A tájékoztatás nem csak alaki és nyelvtani szempontból volt világos és egyértelmű, de a szerződés egyértelműen rögzítette a deviza elszámolású szerződések kockázatát, illetve az árfolyam elmozdulásának következményeit is, így megfelel az EUB C-51/17. számú ítéletében meghatározott követelményeknek. A kölcsönkérelem aláírását, 2008 augusztusát követően a felpereseknek megfelelő idő állt rendelkezésre a kapott tájékoztatás átgondolásához, de már ezt megelőzően is kötöttek deviza alapú kölcsönszerződést. Mindezek alapján a feltétel érvénytelensége nem volt megállapítható.

[15] A szerződés érvénytelenségét az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján sem találta megállapíthatónak. A szerződés tartalmazza a kölcsön összegét forintban, és az I.1. pontból az is kitűnik, hogy a folyósítás napján érvényes, a bank által meghatározott deviza vételi árfolyamon történik a kölcsön deviza összegének meghatározása. Ez megfelel a 6/2013. Polgári jogegységi határozatban rögzített egyik lehetséges módnak, és összhangban van az 1/2016. Polgári jogegységi határozatban kifejtett értelmezéssel. A szerződésnek nem érvényességi kelléke az átszámítási időpont meghatározása, hiszen azt az r.Ptk. 231. § (2) bekezdése tartalmazza, de a jogalkotó utóbb rendezte is az irányadó átszámítási árfolyamot, így ennek elmaradása miatt nem is lehetséges már a szerződés érvénytelenségének megállapítása. A szerződés III.1. pontja meghatározza a futamidőt, a III.2. pont a törlesztések számát és az irányadó árfolyamot, ezért a szerződés az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján sem érvénytelen, mert a 6/2013. és az 1/2016. Polgári jogegységi határozat a törlesztőrészek esetében is a kiszámíthatóságot teszi az érvényesség feltételévé.

[16] Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és a szerződés érvénytelenségének megállapítását kérték az árfolyamkockázat nem megfelelő feltárása folytán, illetve az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja alapján. Kérték a szerződés hatályossá nyilvánítását az ítélelhezatalig azzal, hogy a

tartozásuk a III. rendű alperes felé 2019. július 20-án 37.813.442 forint, az ezt követő időszakban pedig a jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat fizetésére kötelesek.

[17] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság utalt ugyan a 93/13/EGK irányelv fogyasztóvédelmi céljára, azt azonban ténylegesen nem vette figyelembe. A tájékoztatás nem felel meg sem a C-186/16., sem a C-51/17. számú ítéletekben meghatározott követelményeknek, abból ugyanis nem derül ki, hogy az árfolyamváltozás bármilyen mértékű változása milyen viszonyban áll a jelentős mértékű törlesztőrészlet-emelkedéssel. Nem tűnik ki belőle az árfolyamváltozás igazi kockázata, azaz a tőketartozás lehetséges növekedése sem. A havi törlesztőrészlet összege ugyanis csak két százada a teljes adósságnak, így a kockázat feltárásnak is elsősorban a tőketartozás lehetséges növekedésére kellett volna irányulnia. Erre utal a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozat is. Az annuitásos törlesztés folytán a tőketartozás csak lassabban csökken, ami többletkockázattal jár. Ezt fokozza a türelmi idős konstrukció is, hiszen így 100 hónapig egyáltalán nem csökken a tőketartozás. Erre nemcsak a bank, de a banki ügyintéző sem hívta fel a figyelmet, sőt tanú neve tanúvallomása szerint éppen azt hangsúlyozta, hogy az LTP-vel kombinált hitel csökkenti a devizakitettséget.

[18] Tévesen tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság a felperesek korábbi deviza alapú kölcsönének, mert még a professzionális pénzügyi intézményekkel szemben sem elvárás az árfolyamváltozás irányának és mértékének előre látása, és az sem bizonyított, hogy azzal a szerződéssel kapcsolatban milyen tájékoztatást kaptak.

[19] A Kúria BH2021. 141 számon közzétett eseti döntése új irányt szabott a joggyakorlatnak összhangban az EUB C-609/19. és C-776/19 – C-782/19. számú egyesített ügyekben hozott ítéleteivel, így tévesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a tájékoztatásnak nem kell kiterjednie az árfolyamváltozáshoz vezető gazdasági, pénzügyi folyamatokra. Mindezek alapján az alpereseknek tájékoztatni kellett volna őket az árfolyammechanizmus működéséről, az ahhoz kapcsolódó gazdasági háttérrel és kockázatokról, különösen a nemzeti valuta jelentős leértékelődésének és a külföldi kamatlábak változásának kockázatáról, valamint arról, hogy az árfolyam változása nemcsak az adott törlesztőrészlet emelkedésének kockázatát jelenti, hanem a teljes futamidőn keresztül a teljes tőketartozásra kihatva érinti a fogyasztót. Az alperesi jogelőd köteles lett volna számszerűsített kalkulációkban bemutatni az árfolyamváltozás hosszú távra kiható kockázatát az arra ható gazdasági háttérrel. Az árfolyamváltozások előrejelzéséhez megfelelő eszközökkel rendelkeznek a bankok, így nem hivatkozhatnak arra sem, hogy annak irányát, mértékét nem látták előre. Ezért számszerűsített adatokat tartalmazó szimulációk bemutatása is szükséges lett volna.

[20] Érvelésük szerint a szerződés érvénytelen az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja alapján is. Okiratokkal bizonyították, hogy egy-egy napon négy különböző árfolyamot is alkalmaztak az alperesek, így az átszámításhoz szükséges árfolyamot nem lehet meghatározni. A szerződés nem tartalmaz számítási módot sem, amiből a törlesztőrészlet

meghatározható lenne. Nem világos az sem, hogy a türelmi idő leteltét követően alkalmazandó egyenletes törlesztés pontosan mit jelent. A kereset összege tekintetében utaltak az elsőfokú eljárásban csatolt számításukra, amit 20%-ban maximált árfolyamváltozás alapján készítettek el.

[21] Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Álláspontjuk szerint a felperesek által a szerződés megkötését legalább egy hónappal megelőzően aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat és a szerződés V.4. pontja az r.Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésének, valamint a jogegységi határozatoknak és az EUB ítéleteinek megfelelő tájékoztatást tartalmaz. Az okiratokból ugyanis világosan kiderül, hogy a svájci frank árfolyama napról napra változik (bármilyen irányban és bármilyen mértékben); a forint árfolyamának gyengülése esetén a törlesztőrészletek forintba átszámított ellenértéke jelentős mértékben is emelkedhet; az árfolyamkockázat valós, a szerződés futamideje alatt is bekövetkezhet; az árfolyamváltozásból eredő kockázatot a felperesek kötelesek viselni. A kockázatfeltáró nyilatkozat a teljes fizetési kötelezettségre vonatkozik, így alaptalan a felperesek tőketartozásra vonatkozó okfejtése. A felperesek az írásbelitől eltérő tartalmú szóbeli tájékoztatást sem bizonyítottak. Az LTP szerződéssel kombinált türelmi idő konstrukció nem járt olyan többletkockázattal, amiről külön tájékoztatni kellett volna a fogyasztókat, ez a megoldás előnyöket jelentett a felperesek számára.

[22] Az EUB C-609/19. és C-776/19 – C-782/19. számú egyesített ügyekben hozott, felperesek által hivatkozott ítéletekből nem következik, hogy a hitelezőnek számszerűsített szimulációkat és az árfolyamok változásának gazdasági hátterét kellett volna bemutatnia. A kérdéses ítéletek olyan szerződésekkel kapcsolatban születtek, amelyek egyáltalán nem említették az árfolyamkockázatot. Ezzel az állásponttal értett egyet a Kúria is a Pfv.I.21.135/2020/6. számú ítéletében. A 6/2013. polgári jogegységi határozat értelmében pedig a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére, így prognózist sem kellett felállítania a hitelezőnek az árfolyamok jövőbeli változásáról. A felperesek által hivatkozott BH2021. 141 számú döntés eltérő tényállású ügyben született, ugyanakkor a Kúria több eseti döntésében is megfelelőnek találta az alperesek perbelivel egyező tartalmú kockázatfeltárását.

[23] Mind a kölcsön, mind a törlesztőrészletek összege kiszámítható a 6/2013. és az 1/2016. Polgári jogegységi határozatnak megfelelően, az átváltásra pedig mindig az adott időpontban meglévő árfolyam az irányadó, a korábbiak hatálytalanná válnak. A törlesztőrészletek kapcsán a türelmi idő leteltét követően alkalmazandó egyenletes törlesztés azt jelenti, hogy a tőke összegét 200-zal elosztva megkapjuk a havi tőkerészletet, ami mellett a hiteldíj éves összegének 1/12-e is fizetendő. A Kúria több határozatában is megállapította, hogy a perbelivel egyező tartalmú szerződés nem ütközik az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjába.

[24] A fellebbezés alaptalan.

[25] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: r.Pp.) 253. § (3) bekezdése alapján. Mivel a fellebbezés csak az árfolyamkockázatot az adósra terhelő feltételek tisztességtelensége, valamint a szerződés r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pont szerinti érvénytelensége körében támadta az elsőfokú ítéletet, az ítéltábla nem érintette az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerinti érvénytelenségi okot, valamint az ún. ténytanúsítványra vonatkozó kikötés tisztességtelenségét.

[26] A fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helytállóan állapította meg, és abból helyes jogi következtetést vont le. Az irányadó jogszabályokat, a Kúria jogegységi határozatait és az EUB értelmező ítéleteit is helyesen alkalmazta, döntésével és kifejtett indokaival az ítéltábla lényegében egyetértett. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét ezért annak helyes indokaira utalva, az r.Pp. 254. § (3) bekezdése alapján hagyta helyben. A fellebbezésben írtakra figyelemmel mindössze az alábbiakra mutat rá.

[27] A perbeli esetben az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást a kölcsönszerződés V.4. pontja és a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazza.

[28] A kockázatfeltáró nyilatkozatot legalább egy hónappal a szerződéskötést megelőzően írták alá a felperesek, az okiratban külön, vastag betűs alcím hívja fel a figyelmet a tájékoztatásra. A szövegből kitűnik a deviza alapú kölcsön lényege, miszerint a hitelező a kölcsön összegét devizában tartja nyilván, de a folyósítás és a törlesztés is forintban történik. Az átlagos fogyasztó számára is érthetően bemutatja az adott konstrukció működési mechanizmusát, tehát azt, hogy a forint árfolyamának gyengülése esetén az adósok fizetési kötelezettsége nő.

[29] A Kúria felperesek által is hivatkozott újabb gyakorlata az EUB C-51/17. számú ítéletével összhangban annak tulajdonít kiemelkedő jelentőséget, hogy a tájékoztatásból az átlagos fogyasztó számára világosan és egyértelműen kitűnik-e, hogy gazdasági helyzetét rendkívül súlyosan érintheti az árfolyamkockázat (BH2021. 141. számú döntés). Helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli tájékoztatás megfelel ennek a követelménynek is. A tájékoztató utal arra, hogy az árfolyamok napról napra változnak, svájci frank esetében pedig ez a változás bármilyen irányú és bármilyen mértékű lehet. A szöveg két helyen is felhívja a figyelmet arra, hogy az árfolyamváltozás a törlesztőrészlet jelentős mértékű változását okozhatja. Lényegében ezzel egyezően fogalmaz a szerződés V.4. pontja is hangsúlyozva, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben az adósok viselik. A szerződés felhívja a figyelmet a veszteség kockázatára, illetve lehetőségére, és azt is egyértelművé teszi, hogy a változások a fogyasztók fizetőképességét is érinthetik. Nem lehettek kétségesek ezért a felperesek számára az árfolyamkockázat gazdasági következményei.

[30] Tévesen hivatkoztak a felperesek arra, hogy a perbeli tájékoztatás csak a törlesztőrészletek változására hívta fel a figyelmet, a tőketartozás növekedésének lehetőségére viszont nem. A kockázatfeltáró nyilatkozat a felperesek által is igényelt hitel megnevezése esetében ugyanis kifejezetten utal arra, hogy az árfolyamváltozás következtében pótfedezet nyújtására lehet szükség, ha a fedezet hitelbiztosítéki értéke meghaladja a kölcsöntartozás összegének 86%-át. Ebből az átlagos fogyasztó számára is nyilvánvaló, hogy az árfolyamváltozás nem pusztán a törlesztőrészletek összegére hat ki, hanem a tőketartozásra is, a változás pedig olyan mértékű is lehet, ami pótfedezet nyújtását teszi szükségessé. Így teljesülnek a felperesek által hivatkozott Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatban meghatározott követelmények is.

[31] Nem osztja az ítéltábla azt a felperesi álláspontot sem, hogy a türelmi idő és az annuitásos törlesztés speciális tájékoztatást igényelt volna. A tájékoztatásnak az árfolyamkockázatra kell kiterjednie, ami nem a konstrukció felperes által hivatkozott sajátosságaiból fakad. A perbeli kockázatfeltáró nyilatkozatból félreérthetetlenül kitűnik, hogy az árfolyamkockázat a teljes futamidő alatt fennáll, a fentiek szerint pedig az is egyértelmű, hogy a kockázat a tőketartozást is érinti. Annak összehasonlító bemutatására nem volt köteles a hitelező, hogy milyen konstrukció esetében milyen módon alakul az tőketartozás összege, ezzel kapcsolatos figyelemfelhívási kötelezettsége az árfolyamkockázat feltárása körében nem volt.

[32] Alaptalanul hivatkoztak a felperesek arra is, hogy a tájékoztatásnak ki kellett volna térnie az árfolyammechanizmus gazdasági hátterére. Nem feladata a hitelezőnek, hogy az adós számára bemutassa a jövőbeli árfolyammozgásokat befolyásoló körülményeket, az ilyen jellegű közgazdasági elemzés nem is növelné laikus fogyasztó számára a feltétel átláthatóságát.

[33] Tévesen értelmezik a felperesek az EUB C-609/19. számú ítéletét akként, hogy az alapján az árfolyammozgások előrejelzése, szimulációk, grafikonok bemutatása lenne szükséges. A kockázat alapvető fogalmi eleme, hogy bekövetkezése nem biztos, a deviza alapú kölcsönszerződések esetében pedig a kockázat éppen abban jelentkezik, hogy az árfolyamok jövőbeli mozgása nem látható és nem becsülhető előre. Amint arra az EUB a C-51/17. számú ítéletének 39. és 50. pontjában rámutatott, a deviza alapú kölcsönszerződések esetében az árfolyamkockázat az ilyen szerződés sajátos jellegéből fakad.

[34] A C-609/19. számú ítélet sem tartalmaz ezzel ellentétes megállapítást. A tájékoztatás tartalmával kapcsolatban a harmadik és negyedik kérdésre adott válasz nem tér el az EUB korábbi ítéleteiben (C-186/16., C-51/17.) kialakított gyakorlatától, hanem megerősíti azt. Sem az irányelvől, sem az EUB ítéleteiből nem következik, hogy a banknak előre meg kellett volna becsülnie az árfolyamok jövőbeli mozgását. Az ilyen jellegű előrejelzések éppen azt a hamis látszatot keltenék a fogyasztóban, hogy az árfolyamok mozgása kiszámítható, azaz nincsen kockázat. A 6/2013. Polgári jogegységi határozat ezzel összhangban rögzíti,

hogy a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

[35] A C-776/19 – C-782/19. számú egyesített ügyekben meghozott ítélet sem teszi kötelezővé számszerűsített adatokat tartalmazó szimulációk bemutatását. A 73. pont értelmében az ilyen jellegű információk átadásának ugyanaz a célja, mint a fogyasztók bármilyen más módon történő tájékoztatásának: az, hogy a fogyasztó megértse a lehetséges árfolyamváltozásokhoz kapcsolódó, hosszú távú kockázatokat. Nem a kockázatfeltárás formájának van tehát jelentősége, és nem is egyes kiragadott elemeinek, hanem annak, hogy összességében alkalmas-e a fogyasztó megfelelő tájékoztatására (BH2021. 141 számú döntés [31] bekezdése).

[36] Nem osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy jelentősége lenne a felperesek korábban megkötött deviza alapú kölcsönszerződésének, hiszen a tájékoztatásnak az átlagos fogyasztó mércéjével mérve kell világosnak és érthetőnek lennie, így nem lehet releváns az, hogy az adott fogyasztó a szerződéses kockázatfeltáráson túlmenően – akár más szerződésből, akár egyéb forrásból – milyen információkkal rendelkezik a deviza alapú kölcsönszerződések kockázatairól.

[37] A perbeli tájékoztatás ugyanakkor ezen mércével mérve megfelelő volt, amit alátámaszt a Kúria – alperes által hivatkozott – következetes gyakorlata is, ami a perbelivel megegyező tájékoztatás alapján világosnak és érthetőnek minősíti az árfolyamkockázatot az adósra hárító szerződéses rendelkezéseket (pl. Gfv.VI.30.441/2020/8. vagy Gfv.VI.30.152/2021/4. számú ítélet). A felperesek által hivatkozott döntések – így a BH2021. 141 számú vagy a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatok – a perbelihez képest jóval szükségesebb, a szerződés valós kockázatait fel nem táró kockázatfeltáró nyilatkozatok esetében minősítették érvénytelennek a szerződést.

[38] Helytállóan utaltak az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben arra, hogy a megfelelő írásbeli kockázatfeltárással ellentétes tartalmú szóbeli tájékoztatást a felperesek nem bizonyítottak. A felperesek által hivatkozott tanú neve tanúvallomása szerint szóban sem tért el a bank által rendszeresített írásbeli tájékoztató anyagtól (25.G.40.622/2020/12. számú jegyzőkönyv 4. oldal 7.bekezdése), így nem volt annak jelentősége, hogy az ő megítélése szerint a kombinált hitel csökkentette a deviza kitettséget.

[39] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette világosnak és érthetőnek a kockázat adósok általi viselését előíró szerződési feltételeket, tisztességtelenségük így nem volt vizsgálható.

[40] Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjára alapított keresettel kapcsolatos döntését és okfejtését is. A fellebbezés ebben a

körben érdemi újdonságot nem tartalmazott. A felperesek állításával ellentétben a szerződés I.1. és III.2. pontja világosan tartalmazza a kölcsön, illetve a törlesztőrészletek összegének számítási módját és az irányadó árfolyamot. Ez pedig – az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettek szerint – maradéktalanul megfelel a 6/2013. és az 1/2016. Polgári jogegységi határozatok követelményeinek.

[41] Nem eredményezheti a szerződés érvénytelenségét az sem, hogy a hitelező naponta több árfolyamot tesz közzé. Éppen a felperesek által hivatkozott eseti döntésében (Pfv.VI.20.970/2015/6. számú ítélet) mutatott rá a Kúria, hogy nincs szükség annak meghatározására, hogy a több napi árfolyam közül melyik az irányadó a törlesztőrészlet pontos összegének a kiszámításakor. A Kúria döntése értelmében az esedékesség napját megelőző napon hatályos utolsó árfolyam az irányadó, mert minden újabb árfolyam közzététele folytán a megelőző árfolyam a hatályát veszítette. A 2014. évi XXXVIII. törvény 3. § (2) bekezdése ugyanakkor meg is szüntette a problémát, hiszen a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamát rendelte alkalmazni.

[42] A türelmi idő elteltét követően alkalmazandó egyenletes törlesztés annuitásos törlesztést jelent, amelynek értelmében az adós a teljes futamidő alatt – változatlan árfolyamok esetén – azonos összegű törlesztőrészleteket fizet. Ebből fakad az a sajátosság is, hogy az azonos összegű részletek kamattartalma a tőketartozás csökkenésével egyre kisebb, míg tőkerésze egyre nagyobb lesz. Erre maguk a felperesek is hivatkoztak az árfolyamkockázat feltárásával kapcsolatban, így az egyenletes törlesztés fogalma számukra is nyilvánvaló volt, a törlesztőrészletek összege ennek alapján kiszámolható.

[43] A Fővárosi Ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az r.Pp. 253. § (2) bekezdése – és helyes indokai – alapján helybenhagyta azzal, hogy pontosította az elsőfokú bíróság ítéletében a perköltség megfizetésére vonatkozó teljesítési határidőt, illetve a jogosultak személyét.

[44] Az eredménytelenül fellebbező felpereseket az r.Pp. 78. § (1) bekezdése és 82. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte a jogi képviselővel eljáró alperesek másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összegét a megbízási szerződésben megjelölt 16.000 forint + áfa összegű óradíj alapján határozta meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdése alapján. A fellebbezési ellenkérelem előterjesztésére és a tárgyaláson való jelenlétre az ítéltábla megítélése szerint 5 munkaóra számítható fel, ezért ennek megfelelően mérsékelte az alperesek által igényelt ügyvédi munkadíjat.

[45] A felperesek a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek megfizetni az illetékfeljegyzési joguk folytán feljegyzett – a fellebbezéssel érintett 37.813.442 forintba figyelemmel megállapított – fellebbezési illetéket.

Budapest, 2022. február 16.

dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

dr. Csonka Balázs s.k.
előadó bíró

dr. Virág Csaba s.k.
bíró